

राज्य प्रशिक्षण धोरण : उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग
प्रशिक्षण आराखडा व सन २०१३-१४ चे अनुदान
वाटप

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: राप्रधो २०१३/प्र.क्र. १८-२०१३/आस्था-२

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.

तारीख: ६.२.२०१४

वाचा

- १) सामान्य प्रशासन विभाग शासन निर्णय क्रमांक : टीआरएन-०९/प्र.क्र. ३९-०९/१२-अ, दिनांक २३.९.२०११,
- २) उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग पत्र क्रमांक लेखानु २०१३/२२५१/प्र.क्र. ७४/साशि-१, दिनांक १.४.२०१३,
- ३) वित्त विभाग परिपत्रक क्रमांक अंदाज-२०१३/प्र.क्र. ८५-२०१३/अर्थसंकल्प-३, दिनांक २५.४.२०१३.

प्रस्तावना

कार्यक्षम व गतिमान प्रशासन देण्याच्या दृष्टीने तसेच आर्थिक, सामाजिक व तांत्रिक बदलांमुळे निर्माण होणाऱ्या बदलांना सामोरे जाण्याकरिता, प्रशासनामध्ये बदलासाठी आवश्यक असणारी लवचिकता साध्य करण्यासाठी तसेच ज्ञानकौशल्य व दृष्टीकोन यामधील यथायोग्य बदलाकरिता शासनाच्या सर्व स्तरावरील कर्मचाऱ्यांना निरंतर प्रशिक्षण देण्याची आवश्यकता लक्षात आल्याने, शासनाने, संदर्भ क्रमांक १ येथील शासन निर्णय क्रमांक : टीआरएन-०९/प्र.क्र. ३९-०९/१२-अ, दिनांक २३.९.२०११ अन्वये राज्याचे प्रशिक्षण धोरण निश्चित केले आहे. त्यानुसार राज्य प्रशिक्षण योजना ही योजनांतर्गत योजना म्हणून राबविण्यात येत आहे. राज्य प्रशिक्षण धोरणांतर्गत यशदा ही शिखर प्रशिक्षण संस्था म्हणून कार्यरत असेल व राज्यभरातील सर्व प्रशिक्षण संस्था यशदाशी संलग्न असतील. राज्याच्या प्रशिक्षणाचे नियोजन व नियतकालिक मुल्यमापनाची जबाबदारी यशदा पार पाडील. त्याचबरोबर पायाभूत व बढतीनंतरच्या प्रशिक्षणाचा अभ्यासक्रम तयार करणे, प्रशिक्षकांचे प्रशिक्षण आयोजित करणे, कृती संशोधनासाठी मार्गदर्शन करणे तसेच प्रशिक्षण संस्थांसाठी गुणवत्ता मानके निश्चित करणे इत्यादी बाबी यशदा पार पाडेल व त्याअनुषंगाने मार्गदर्शन देईल. शासनातील सर्व स्तरावरील कर्मचाऱ्यांना निरंतर स्वरूपाचे प्रशिक्षण दिले जाणार असून ते गरजांवर आधारित असेल तसेच त्याची सांगड राज्याच्या मानव संसाधन विकासाशी (Human Resource Development) घालण्यात येणार आहे. राज्य प्रशिक्षण धोरण प्रभावीपणे कार्यान्वित करण्याच्या दृष्टीने प्रशासकीय विभागांतर्गत सर्व कार्यालयांना (राज्यस्तर / विभागस्तर / जिल्हास्तर / तालुकास्तर), आस्थापनाविषयक कामकाज हाताळणाऱ्या व आस्थापनेवर नियंत्रण असणाऱ्या अधिकाऱ्यांची, प्रशिक्षण व्यवस्थापक व सहाय्यक प्रशिक्षण व्यवस्थापक म्हणून नेमणूक करण्याचे निर्देश यापूर्वीच देण्यात आलेले आहेत. सदर प्रशिक्षण व्यवस्थापक संबंधित स्तरावरील कर्मचाऱ्यांच्या प्रशिक्षण समन्वयाचे कामकाज पाहतील तसेच प्रत्येक पदाला अनुषंगिक अशा प्रशिक्षण गरजांचे विश्लेषण करून, वार्षिक प्रशिक्षण आराखडा तयार करतील व त्याकरिताच्या आर्थिक तरतूदीबाबतचे कामकाजही पाहतील. कर्मचाऱ्यांची योग्य प्रशिक्षणासाठी निवड करणे, सेवाप्रवेश, पदोन्नती, बदली व ५-७ वर्षात एकदा उजळणी प्रशिक्षण मिळावे याचे नियोजन करणे, प्रशिक्षण पार पाडलेल्यांची नोंद घेऊन संनियंत्रण करणे, प्रशिक्षित

लोकसेवकांमधून संभाव्य प्रशिक्षक शोधून काढणे, प्रशिक्षण कार्यक्रम व प्रत्यक्ष कामकाज यांचा समन्वय साधणे इत्यादी बाबीही त्यांना हाताळाव्या लागतील. याअनुषंगाने सर्व प्रशिक्षण व्यवस्थापकांना यशदामार्फत वेळोवेळी कार्यशाळा आयोजित करून प्रशिक्षणही देण्यात आले आहे. प्रत्येक कर्मचार्याला त्याच्या सेवा कालावधीत खालील प्रकारची प्रशिक्षणे देणे आवश्यक आहेत व त्याचा गटवार कालावधी दिनांक २३.९.२०११ च्या शासन निर्णयात नमूद करण्यात आला आहे. अ) पायाभूत प्रशिक्षण, ब) पदोन्नतीनंतरचे प्रशिक्षण, क) उजळणी प्रशिक्षण (किमान ५ ते ७ वर्षातून एकदा, ५ दिवसांसाठी देण्यात यावे मात्र कर्मचार्याने सदर कालावधीत दुसरे कोणतेही प्रशिक्षण घेतलेले नसावे), ड) बदलीनंतरचे प्रशिक्षण (कामाच्या स्वरूपात बदल होतो त्याच कर्मचार्यांसाठी), व इ) नवीन विषयाची तोंडओळख प्रशिक्षण. सामान्य प्रशासन विभागाच्या दिनांक २३.९.२०११ च्या शासन निर्णयान्वये आखण्यात आलेले महाराष्ट्र राज्य प्रशिक्षण धोरण, योजनांतर्गत योजना म्हणून राबविण्यात येत आहे. उपरोक्त शासन निर्णय व वेळोवेळी शासनाने दिलेल्या निर्देशास अनुलक्षून, उच्च व तंत्रशिक्षण विभागात सदर योजना प्रभावीपणे कार्यान्वित करण्याकरिता सन २०१३-२०१४ या वर्षाकरिता रु. ३,४६,००,०००/- (रुपये ३४६.०० लाख) एवढा निधी अर्थसंकल्पीत करण्यात आला आहे. त्याअनुषंगाने सदर अर्थसंकल्पीय तरतूद वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय

सन २०१३-२०१४ या आर्थिक वर्षात शासकीय कर्मचार्यांच्या प्रशिक्षण योजनेकरिता अर्थसंकल्पीत झालेला व वित्त विभागाकडून BEAMS प्रणालीवर प्राप्त झालेला (रु. ३४६.०० लक्ष) इतका निधी खालीलप्रमाणे वितरीत करण्यात येत आहे. खालील निधी पुढीलप्रमाणे नियंत्रक अधिकाऱ्यांच्या अधिनस्त ठेवण्यासाठी मान्यता देण्यात येत आहे.

(रुपये लाखात)

लेखाशीर्ष	नियंत्रक अधिकारी	वितरीत
उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग - मागणी क्रमांक डब्ल्यू-६	संचालक (उच्चशिक्षण), पुणे	६५.५२
२२५१, सचिवालय - सामाजिक सेवा ००३, प्रशिक्षण (००) (००)(०१) शासकीय कर्मचार्यांना प्रशिक्षण (२२५१०९६४) ५०, इतर खर्च	संचालक (तंत्रशिक्षण), मुंबई	२८०.४८
एकूण अर्थसंकल्पीय तरतूद	उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग (खुद्द + क्षेत्रिय)	३४६.००

राज्य प्रशिक्षण धोरण प्रभावीपणे राबविण्याची प्राथमिक जबाबदारी संबंधित संचालनालयाच्या संचालकांची असेल. त्यांनी प्रत्येक संचालनालयांतर्गत नेमण्यात आलेले प्रशिक्षण व्यवस्थापक / सहायक प्रशिक्षण व्यवस्थापक आणि यशदा यांच्याशी समन्वय साधून प्रशिक्षण कार्यक्रमांचे नियोजन व आयोजन करून, सन २०१३-२०१४ करिता मंजूर झालेल्या निधीचा संपूर्ण विनियोग करावा. वितरित केलेला निधी मंजूर केलेल्या बाबीवरच खर्च होईल याची दक्षता घेण्यात यावी व याबाबतची कार्यवाही नियमानुसार व प्रचलित पद्धतीनुसार

करण्यात यावी. प्रशिक्षण कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीसाठी केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल व खर्चाची नियतकालिक अद्ययावत आकडेवारी शासनास नियमितपणे सादर करण्यात यावी. सर्व संबंधितांनी निधीबाबत महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियमपुस्तिका व वित्तीय अधिकार नियमपुस्तिकेमध्ये उल्लेख केलेल्या नियमांचे पालन करावे.

हा शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग शासन निर्णय क्रमांक : टीआरएन-०९/प्र.क्र. ३९-०९/१२-अ, दिनांक २३.९.२०११ व वित्त विभाग परिपत्रक क्रमांक अंदाज-२०१३/प्र.क्र. ८५-२०१३/अर्थसंकल्प-३, दिनांक २५.८.२०१३ मधील तरतुदींस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१४०२०६१७२०१३२००८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(शैला तारगे-पाटील)

सहसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मंत्री (उच्च व तंत्रशिक्षण) यांचे खाजगी सचिव,
२. मा. राज्यमंत्री (उच्च व तंत्रशिक्षण) यांचे खाजगी सचिव,
३. मा. प्रधान सचिव (उच्च व तंत्रशिक्षण) यांचे स्वीय सहायक,
४. महासंचालक, यशदा, पुणे,
५. उच्च व तंत्रशिक्षण विभागातील सर्व सहसचिव / उपसचिव,
६. उच्च व तंत्रशिक्षण विभागांतर्गत संचालक (उच्चशिक्षण / तंत्रशिक्षण),
७. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई / नागपूर,
८. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई / नागपूर,
९. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
१०. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
११. उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग / कार्यासन क्रमांक : साशि-१, मशि-१/३, तांशि-१/७/३,
१२. निवडनस्ती.